



«Mottakernavn»

«Adresse»

«Postnr» «Poststed»

«Kontakt»

Saksbehandler, innvalgstelefon

Mari Olsen, 61 26 60 60

Høring av forskrift om regionale miljøkrav i jordbruket i Innlandet

Statsforvalteren sender forslag om forskrift om regionale miljøkrav i jordbruket i Innlandet på høring. Formålet med forskriften er å styrke den innsatsen landbruket allerede gjør for å begrense avrenning og erosjon fra jordbruksarealer til vassdrag, slik at jorda holder seg på jordet og miljøtilstanden i vassdragene forbedres.

Landbruks- og matdepartementet ga i brev av 04.01.21 statsforvalterne i oppdrag å vurdere behovet for å innføre forskrift om miljøkrav i jordbruket der dette er nødvendig for å nå minstekravet om «god økologisk tilstand» i vassdragene. På den bakgrunn har Statsforvalteren i Innlandet foreslått å innføre en forskrift om regionale miljøkrav i områder som har avrenning til sårbare vannforekomster som ikke når minimumskravet til miljøtilstand og samtidig har stor eller middels påvirkning fra jordbruk. For at forskriften skal være enkel å følge opp har vi sett det som hensiktsmessig med sammenhengende virkeområder. Vi foreslår derfor å innføre miljøkrav kun i områder som har mange vannforekomster med miljøutfordringer. Det er Mjøsområdet inkl. Gausa, Glåmdalen og Gran på Hadeland. Gran kommune blir omfattet av forskrift for Oslo og Viken, slik at de vil få samme krav som resten av Hadeland. Virkeområdet for den foreslåtte forskriften for Innlandet (unntatt Gran) avgrenses derfor til et område rundt Mjøsa og til et område i Glåmdalen.

Du finner zoombart kart over forslag til virkeområder her:

<https://experience.arcgis.com/experience/16ce2fd8db584a6dbd6a5e784ff2d12c>

Hva innebærer miljøkravene?

Miljøkravene setter bestemmelser om jordarbeiding. Kravene omfatter ikke gjødsling. Det styres gjennom gjødselvereforskriften.

Kravene er primært rettet mot arealer med korn og andre ettårige vekster. Arealer med radkulturer omfattes kun av krav om buffersoner langs vassdrag, småbekker og grøfter. Vi vil samarbeide med Statsforvalteren i Oslo og Viken for å utrede om det bør innføres ytterligere krav på arealer med radkulturer. Slike krav kan derfor bli innført på et senere tidspunkt. Arealer med eng og frukt



omfattes ikke av forskriften. Ved vekstskifte er det inneværende/siste sesongs kultur som avgjør om arealene er omfattet av forskriften.

Statsforvalteren foreslår en forskrift om miljøkrav med få, enkle og entydige bestemmelser som vi mener bør være enkle å forstå, følge og kontrollere. Vi mener tiltakene i forskriften er målrettede, ved at de gir god effekt på vannmiljøet med så små konsekvenser som mulig for matproduksjon og næringsutøvere.

Vassdrag er definert til å være innsjøer, vann, dammer, tjern, elver og bekker som vises i NVEs kartlag Elvenett-ELVIS. Dette kartlaget finnes også i det zoombare kartet. Forskriftsforslaget innebærer krav om:

- Buffersoner med vegetasjon langs vassdrag med formål å fange opp avrenning fra eget og bakenforliggende arealer. Det foreslås at man kan velge ett av to alternativer:
 - a) Innenfor en avstand på minst 40 meter fra vassdrag skal det være buffersone eller overvintrende plantedekke. Mot vassdrag skal det være minst 8 meter buffersone.
 - b) Innenfor en avstand på minst 60 meter fra vassdrag skal det være buffersone eller overvintrende plantedekke. Mot vassdrag skal det være minst 2 meter buffersone. I erosjonsutsatte dråg innenfor en avstand på 60 meter fra vassdrag skal det være grasdekt vannvei som er minst 6 meter bred.
- Areal nærmere enn to meter fra nedløpskummer for overflatevann, åpne grøfter og småbekker skal være varig buffersone.
- Der det dyrkes grønnsaker, poteter og bær skal det inneværende år være en buffersone på minst 8 meter. Buffersonen kan ikke jordarbeides før 1. april året etter. Arealet der det har vært dyrket grønnsaker, poteter og bær har ikke krav om overvintring med plantedekke eller grasdekt vannvei i dråg.
- Fulldyrka mark med erosjonsrisikoklasse 3 og 4 skal ikke jordarbeides om høsten. Lett høstharving til høstkorn eller høstoljevekster tillates likevel på arealer som ikke er omfattet av krav om buffersone eller grasdekt vannvei i dråg. Høstvekster etter lett høstharving må sås senest innen 10. september.

De foreslåtte tiltakene har klart størst effekt på fosfor- og partikkeltilførselen til vassdragene og mindre effekt på nitrogenavrenningen. De vil også bidra til at jord og næringsstoffer bevares på jordbruksarealene. Valg av både virkeområde og tiltak i den foreslåtte forskriften er rettet inn mot å bedre tilstanden i lokale vassdrag. Disse er først og fremst styrt av tilførselen av fosfor og partikler. Tiltakene har noe effekt også på nitrogenavrenningen, men nytt gjødselregelverk har langt større potensiale til å redusere innlandets belastning på Oslofjorden med nitrogen. De foreslåtte tiltakene vil ikke være tilstrekkelig alene til å nå miljømålet i alle vassdrag innenfor virkeområdet, men de vil være et verdifullt bidrag til å nå/nærme seg målene sammen med andre tiltak som nytt gjødselregelverk, regionalt miljøtilskudd (RMP) og tiltak innen avløpsområdet. Valg av tiltakstype og omfang er begrenset av hensyn til jordbruksproduksjon. Avlingstapet er i hovedsak knyttet til kravet om grasdekt kantsone, som utgjør ca. 1500 tonn korn ved alternativet a) med 6 meter buffersone langs vassdraget. Ved alternativ b) med minst 6 m bred grasdekt vannvei langs erosjonsutsatte dråg antas avlingstapet å ikke å være større enn det alternativ a) vil gi. Utredningen til NIBIO viser at forslaget i liten grad vil føre til ulemper knyttet til plante-helse og klimapåvirkning.



Statsforvalteren tar sikte på å kompensere ulemper som følge av pålagte krav gjennom prioritering av aktuelle tiltak for RMP.

Forslaget gir en forskrift med få, enkle og entydige bestemmelser som vi mener skal være enkle å forstå, følge og kontrollere. Vi mener tiltakene i forskriften er målrettede, ved at de gir god effekt på vannmiljøet med så små konsekvenser som mulig for matproduksjon og næringsutøvere.

Ikrafttredelse

Forskriften er planlagt å tre i kraft fra og med 1. januar 2025. Statsforvalteren mener det er viktig med en praktisk innfasing av forskriftsbestemmelsene. Forskriftens krav om grasdekte buffersoner vil gis virkning fra og med våronn 2025. Krav om at arealer skal overvintre med plantedekke vil gis virkning fra og med høsten 2025.

Har du innspill til forskriften?

Innspill til endring av virkeområdene bør underbygges med konkrete overvåkningsdata eller tilsvarende, som støtter opp under dette forslaget, eller spesifikke brukerinteresser som ikke er (tilstrekkelig) hensyntatt i et aktuelt nedbørfelt.

Innspill til endring av kravene, forslag til nye krav, eller fjerning av krav som per nå er foreslått innført bør begrunnes, og gjerne med konkrete data som kan underbygge innspillet.

Høringsfrist

Statsforvalteren planlegger å holde flere informasjonsmøter i høringsperioden. Sted og tidspunkt for møter blir løpende lagt ut på hjemmesida vår:

<https://www.statsforvalteren.no/nb/innlandet/horinger/>

Høringsfristen er 20. oktober 2024. Merk høringsuttalelsen med «Høringsuttalelse sak 2024/7008».

Uttalelser kan sendes inn gjennom skjemaet på horingssiden vår, via post til Statsforvalteren i Innlandet, Postboks 987, 2604 Lillehammer eller på e-post til: sfinpost@statsforvalteren.no.

Med hilsen

Haavard Elstrand (e.f.)
miljø- og landbruksdirektør

Marie Skavnes
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent



Vedlegg:

- 1 Forskrift om RMK i Innlandet_Høring
- 2 Kunnskapsgrunnlaget RMK Innlandet_23.06.24

Mottakerliste:

MILJØDIREKTORATET	Postboks 5672 Torgarden	7485	TRONDHEIM
LANDBRUKSDIREKTORATET	Postboks 56	7701	STEINKJER
INNLANDET FYLKESKOMMUNE	Postboks 4404 Bedriftssenteret	2325	HAMAR
NORSK LANDBRUKSRÅDGIVING	Osloveien 1	1433	ÅS
NIBIO - NORSK INSTITUTT FOR BIOØKONOMI	Postboks 115	1431	ÅS
NORGES BONDELAG	Postboks 9354 Grønland	0135	OSLO
NORSK BONDE- OG SMÅBRUKARLAG	Akersgata 41	0158	OSLO
INNLANDET BONDELAG			
OPPLAND BONDE-OG SMÅBRUKARLAG	c/o Kari Hanne Pavenstädt Nordmessenvengen 423	2610	MESNALI
HEDMARK BONDE OG SMÅBRUKARLAG	Dalen skule Kyrkjevegen 14	2584	DALHOLEN
FELLESKJØPET AGRI SA	Postboks 469 Sentrum	0105	OSLO
VASSDRAGSFORBUNDET FOR MJØSA MED TILLØPSELVER	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
VANNOMRÅDE RANDSFJORDEN			
VANNOMRÅDE GLOMMA - SØR- ØSTERDALEN			
VANNOMRÅDE GLOMMA - KONGSVINGERREGIONEN			
STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN	Postboks 325	1502	MOSS
AKERSHUS FYLKESKOMMUNE	Postboks 1200 Sentrum	0107	OSLO
FORUM FOR NATUR OG FRILUFTSLIV (FNF) INNLANDET 6	Vormstuguvegen 40	2624	LILLEHAMMER
BIRDLIFE NORGE	Sandgata 30B	7012	TRONDHEIM
OPPLAND SAU OG GEIT	c/o Pål Skoe Kjørstad Moarusta 13	2647	SØR-FRON
HEDMARK SAU OG GEIT	Vollavegen 73	2320	FURNES
NATURVERNFORBUNDET I INNLANDET	c/o Ole Midthun Welhavens gate 14B	2317	HAMAR
Lillehammer kommune	Postboks 986	2626	LILLEHAMMER
Dovre kommune	Kongsvegen 4	2662	DOVRE
Etnedal kommune	Kyrkjevegen 10	2890	ETNEDAL
Gausdal kommune	Vestringsvegen 8	2651	ØSTRE GAUSDAL
Gjøvik kommune	Postboks 630	2810	GJØVIK
Gran kommune	Postboks 41	2714	JAREN
Lesja kommune	Postboks 53	2671	LESJA
Lom kommune	Sognefjellsvegen 6	2686	LOM
Nord-Aurdal kommune	Postboks 143	2901	FAGERNES



Nord-Fron kommune	Nedregate 50	2640	VINSTRÅ
Nordre Land kommune	Postboks 173	2882	DOKKA
Ringebu kommune	Hanstadgate 4	2630	RINGEBU
Sel kommune	Botten Hansens gate 9	2670	OTTA
Skjåk kommune	Moavegen 30	2690	SKJÅK
Søndre Land kommune	Hovsbakken 1	2860	HOV
Sør-Aurdal kommune	Tingvollbakkin 15	2930	BAGN
Sør-Fron kommune	Kommunevegen 1	2647	SØR-FRON
Vang kommune	Tyinvegen 5161	2975	VANG I VALDRES
Vestre Slidre kommune	Slidrevegen 16	2966	SLIDRE
Vestre Toten kommune	Postboks 84	2831	RAUFOSS
Vågå kommune	Edvard Storms veg 2	2680	VÅGÅ
Østre Toten kommune	Postboks 24	2851	LENA
Øyer kommune	Postboks 4	2637	ØYER
Øystre Slidre kommune	Bygdinvegen 1989	2940	HEGGENES
Alvdal kommune	Gjelen 3	2560	ALVDAL
Eidskog kommune	Postboks 94	2231	SKOTTERUD
Elverum kommune	Postboks 403	2418	ELVERUM
Engerdal kommune	Engerdalsveien 1794	2440	ENGERDAL
Folldal kommune	Gruvvegen 1	2580	FOLLDAL
Grue kommune	Postboks 94	2261	KIRKENÆR
Hamar kommune	Postboks 4063	2306	HAMAR
Kongsvinger kommune	Postboks 900	2226	KONGSVINGER
Løten kommune	Postboks 113	2341	LØTEN
Nord-Odal kommune	Herredsvegen 2	2120	SAGSTUA
Os kommune	Rytrøa 14	2550	OS I ØSTERDALEN
Rendalen kommune	Hanestadveien 1	2484	RENDALEN
Ringsaker kommune	Postboks 13	2381	BRUMUNDDAL
Stange kommune	Postboks 214	2336	STANGE
Stor-Elvdal kommune	Postboks 85	2481	KOPPANG
Sør-Odal kommune	Øgardsvegen 2	2100	SKARNES
Tolga kommune	Brugata 38	2540	TOLGA
Trysil kommune	Postboks 200	2421	TRYSIL
Tynset kommune	Torvgata 1	2500	TYNSET
Våler kommune	Vålgutua 251	2436	VÅLER I SOLØR
Åmot kommune	Postboks 65	2451	RENA
Åsnes kommune	Rådhusgata 1	2270	FLISA
STRAND UNIKORN AS	Postboks 103	2391	MOELV
FISKÅ MØLLE AS	Fiskåvegen 1010	4121	TAU
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET	Postboks 8007 Dep	0030	OSLO
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENTET	Postboks 8013 DEP	0030	OSLO